

Mesterek és tanítványok

A MŰVÉSZET
MESTERLEGÉNYEI

Tiszteletre méltó és nemes hagyomány a Tömörkény gimnázium és művészeti szakközépiskolában, hogy minden év áprilisának végén kiállítást rendeznek a negyedikes képző- és iparművészeti tagozatos hallgatók munkáiból. A mostani tárlaton 32 negyedikes tanuló mintegy 200 alkotását láthattuk a Bartók Béla Művelődési Központban. A nyomdai grafikus, díszítőszobrász és kerámikus szakokon végző tanulók nagyszemű mesterségbeli felkészültségről, technikai ismeretekről és művészi ambíciójáról tesznek tanúbizonyságot. A nyomdai grafikusok szellemes plakátokat, lemezborítókat, meghívó- és napfárterveket állítottak ki. Szőnyi Etelka és Kónya András művein lehetőleg fellegvilágosabban a tehetség nyomai. A díszítőszobrász szakon most végző fiatalok közül Veres Gábor nagyszerű fiúportréja emelhető ki. Jó néhány érdekes épületdísz, portrét, érmet, plakettet és domborművet is kiállítottak. A kerámikus hallgatók legszébb munkái a népi fazekashagyományok nemes erőneinek újrafogalmazásáról, a formakultúra őrzéséről győzik meg a látogatót. A kiállításon jó néhány rajztudiumot — portré, és akttanulmányokat — is láthattunk. A kiállított művek közül örömmel fedeztük fel Rákos Péter és Hantos Károly nagyszerű rajzeit, Nagy Izabella érdekes Formajátékait és Barczánfalvy Ferenc szellemes Svejk-illusztrációit.

TANÍTÁNY,
VAGY EPIGON?

Nagyon sokan ismerjük már a néhány éve felfedezett salgótarjáni cigányfestőt, Balázs János nagyszerű, naiv, látomásos festését. Az idős cigányfestőnek immár követője is van salgótarjáni szomszédja, Balázs András 34 éves segédmunkás személyében. Balázs András kiállítását a JATE KISZ-klubjában rendezték meg. Balázs, aki tízéves korától fizikai munkás, 17 képet mutat be. Festészetéről ezt mondja: „Két esztendője festek rendszeresen, főleg szombaton és vasárnap.” Meglepő a hasonlóság Balázs János és Balázs András képei között. Különös, sosem látott szörnnyetemek, madarakkal benépesített világ ez, néha zavaros, barokkos burjánzása a formáknak, tobzódó színeknek, növényi motívumoknak, különös madaraknak, sosem látott városoknak. Mintha szomszédjának sikerein felbuzdulva, az „ilyet én is tudok” indulatából születtek volna ezek az alkotások. Most még nem többek egy tanítvány stúdiumainál — őszintének és hitelesnek hatnak —, a folytatása dönti

el, tovább tud-e lépni Balázs András az egyéni hang felé. Vagy Balázs János epigon marad.

A SOKSZÍNŰSÉG
KARAKTERE

A gyomai Kiss Lajos gimnázium „Művészet az iskolában” kiállításorozatának keretében vasárnap a szegedi képzőművészek alkotásaiból nyílt reprezentatív tárlat. Huszonkét szegedi alkotóművész — Dénes János, Dér István, Fontos Sándor, Fritz Mihály, Kalmár Márton, Kopasz Márta, Kovács Margit, T. Nagy Irén, Novák András, Orr Gizella, Papp György, Cs. Pataj Mihály, Pintér József,

Pataki Ferenc, Szathmáry Gyöngyi, Szabó Miklós, Szűcs Árpád, Tápai Antal, Veress Mihály, Vincze András, Zoltánfi István és Zombori László — mutat be Gyomán 44 alkotást. Így, ilyen egységesen és magas művészi színvonalon utoljára 1967-ben a Magyar Nemzeti Galériában rendezett nagyszabású tárlaton jelentkezett a szegedi képzőművészet. A szépen rendezett kiállítás hű képe a Szegeden ma folyó alkotómunkának, olyan keresztmetszet, melyről jól leolvashatók a különböző stílustörekvések, áramlatok, eredmények, alkotói szándékok.

Tandi Lajos

Az Egyetemi Színpad Debrecenben

A hazai amatőr színjátszó mozgalom egyik legjelentősebb seregszemléje a két-évenkénti Országos Egyetemi Színjátszó Fesztivál, amelyet idén a debreceni Kosuth Lajos Tudományegyetemen rendeztek meg április 17–20 között. A fesztiválra 40 együttes jelentkezett, s az előszűrések után 20 jutott el Debrecenbe — ahol, nyugodtan mondhatjuk, szegediek játszották a főszerepet. Először szerepelt a fesztiválon a Szegedi Orvostudományi Egyetem újjászervezett irodalmi színpada (Karácsonyi Péter vezetésével), ott volt a Szegedi Egyetemi Színpad, amelynek művészeti vezetője, Paál István rendezte a budapesti Universitas együttes versenyen kívüli bemutatóját is, s végül a fesztivált kiegészítő programok keretében nagy sikerű dzsesszkoncertet adott a lengyelországi turné előtt álló szegedi Vági-együttes.

A fesztivál-előadások közül a Szegedi Egyetemi Színpad bemutatóit kísérte a legnagyobb érdeklődés. Az utóbbi évek sikerei megnövelték az együttes hírnevét, s előadásai már a korábbi fesztiválokon is a kiemelkedő események közé tartoztak. Idén egyedül ők mutattak be három különböző darabot. Versenyprogramjukat, Sarkadi Imre Kőműves Kelemen című drámatörredékét, kétszer kellett előadniuk, s versenyen kívül bemutatták a petőfi-rockot és a kabaré-színpad legújabb műsorát, a Mikéntet is.

Az amatőr színjátszókat nem véletlenül kíséri világméretű érdeklődés a nagy

nemzetközi fesztiválokon. Ezeket a csoportokat ugyanis nem kötik a hagyományok, bátor kísérleteik a színjátszás új útjait tapogatták ki: munkájuknak ez adja értelmét. Sajnos, a magyarországi egyetemista színjátszó csoportok többsége — a debreceni fesztivál tanúsága szerint — épp ezt nem hajlandó tudomásul venni. A Szegedi Egyetemi Színpadon kívül talán csak a budapesti Universitas együttes van tudatában az amatőr színjátszás mai feladatának, s az ezzel járó felelősségnek.

A szegediek egyedül részesültek hatezer forint jutalomban, s az együttes egyik tagja, Ács János, ismét megkapta a legjobb színészi alakítás különdíját. A szegedi egyetemisták így végeredményben abszolút győztessként távoztak Debrecenből, s ismét sikerült a bátrán politizáló, avantgard színjátszást elismertetniük és népszerűsíteniük. Az együttes tagjait egyébként még nem láthatjuk Szegeden: Újvidéken és Belgrádban vendég szerepelnek, majd részt vesznek az olaszországi Pármában megrendezésre kerülő nemzetközi fesztiválon.

Szajbély Mihály

Első a bordányi ifjúsági klub

Szellemi vetélkedő

A forradalmi ifjúsági napok rendezvénysorozatában Hazánk a szocialista fejlődés útján címmel rendezett háromfordulós szellemi vetélkedőt a szegedi járási KISZ-bizottság, a megyei módszertani intézettel és a járási hivatal művelődésügyi osztályával. Január végén hirdették meg a hazánk és Csongrád megye politikai, gazdasági, kulturális fejlődését reprezentáló vetélkedőt, a felhívásra a szegedi járásból 14 csapat, KISZ-alszervezetek, ifjúsági klubok adták le nevezéseiket, s vetéldő részt a február végi mórakalmi selejtezőben. A kisteleki elődöntőt kilenc csapat vívta, s a döntőre vasárnap délután került sor, a legjobb öt csapat részvételével, a szegedi egyetemi klubban. A fiatalok igen színvonalas versenyt vívtak, a változatosan összeállított,

nehéz kérdésekre adott válaszaiukból kiderült, alaposan utána néztek az anyagnak, a verseny kiírása nem volt hiábavaló.

A szegedi döntőben a bordányi ifjúsági klub csapata végzett az első helyen, elnyerve a módszertani intézet 10 ezer forint értékű kempingfelszerelését. A második helyezett sándorfalvát egyhetes balatoni üdülésre hívja meg a járási KISZ-bizottság. A Kossuth Lajos Katonai Főiskola csapata a harmadik helyen végzett, és a járási KISZ-bizottság különdíját nyerte el: egy lemezgyűjteményt. A kisteleki gimnazisták klubfelszerelést, az ássóthalmiak többszáz forint értékű könyvtárlványokat kaptak. A díjakat Krasznai Mihály, a járási KISZ-bizottság titkára adta át, aki értékelte is a versenyt.

Dürrenmatt után Schiller

Von Einem Az öreg hölgy szegedi bemutatójáról

Két esztendő alatt semmit sem változott. Közvetlensége, szinte kislíus vidámsága, állandó életkésze a régi. Még mindig mint vidám csinyre emlékszem, hogy Bécsben, az egyik Öreg hölgy-előadás után, az autogramvadászok éberségét kijátssza, elosont a Staatsoper művészbejáróján. Hatalmas alakjához és életkorához képest meglepő fürge- geséggel szaladt át a szomszédos Sacher szállóba, s bizonyára jót nevetett vacsorázás közben. Most itt, Szegeden, ilyesmire nemigen volt lehetősége, az előadás után mindenki őt akarta látni. A haját kissé megnövesztette, szakálla pedig valamivel rövidebb, mint két évvel ezelőtt.

Örömmel, s a régi ismerősnek járó szívéllyességgel nyilatkozik ideutazásáról, a szegedi előadásról.

— Az öreg hölgy látogatását eddig mintegy negyven operaház mutatta be világszerte. A negyven bemutatóból mindössze hatot láttam, többek között a bécsi, a nyugat-berlini, a zürichi és a san-franciscói. Többre nem telt, nem telig, elfoglaltságom miatt. A szegedi bemutató hírére azonban el-

határoztam, útnak indulok. Sokat ígért számomra a Danton halála című operának tíz évvel ezelőtti kitűnő szegedi előadása. Most sem csalódtam. Az előadás zeneileg precíz, gondos munka, s a rendező, Horváth Zoltán érdeme, hogy saját karaktere van, több ponton eltér a többi bemutatótól. Különösen megragadott a finálé rendezése, a haláltáncjelenet ironikus, mesészerű színpadra-állítása. Nyugodtan állíthatom, hogy Szegeden nemzetközi színvonalú produkció született.

Von Einem a mai nézőnek, színházlátogatónak komponál. Még akkor is, ha némelyik művének irodalmi anyaga a világirodalom korábbi korszakából való. Az öreg hölgyben — Dürrenmattal teljes egyetértésben — az öt körülvevő világról mondott számunkra is tanulságos módon ítéletet, oly módon, hogy ítéletét az ember iránti szemé- dedyes érdeklődéssel és felelősséggel fogalmazta meg. A hiteles lélektani ábrázolásra, a találó jellemrajzra s a politizálásra való törekvés

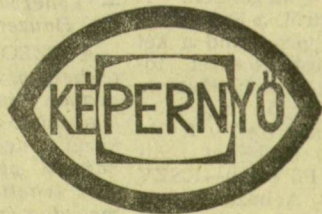
vezérli új operájának komponálása közben is.

— Jelenleg Schiller drámájából, az Armány és szerelemből írok operát. A szövegkönyvet munkatársam, Boris Blacher, a kitűnő drámaíró készítette el, magam komponálás felénél tartok. Az ősbemutató, előreláthatóan, 1976-ban lesz Nyugat-Berlinben. Azt akarom az opera eszközeivel kifejezni, hogyan lesznek a tiszta szándékú, őszintébb, szebb életet akaró fiatal emberek a társadalmi ellentétek következtében áldozatok, hogyan pusztítja el őket egy igazságtalanság, erőszakon alapuló világ. Új operám, Az öreg hölgyvel ellentétben, kamaraoopera lesz, kevés szereplővel, tömegjelenetek nélkül.

A már félig kész Armány és szerelem további jellemzésére azonban nincs idő. A színház igazgatói szobája, ahol rövid beszélgetésre leültünk, lassan megtelik vendégekkel, magyar zeneszerző kollegákkal, újságírókkal. Eddig én jegyezgettem szavait, most ő ír néhány kedves, elismerő szót a színház vendégkönyvébe...

Csaplár Ferenc

Hazai esték

„Középvárosok” — így nevezték meg a szakértők a helységeket, amelyeket a négy tanárképző főiskola hallgatói mutatnak majd be a Hazai esték című, pénteken indult sorozat részeiben. Összesen húsz városról van szó, jórészt olyanokról, amelyek kevesebb, fordulnak elő a képernyőn is, az újságokban is, mint bármely nagyvárosunk, így aztán — kevesebbet is tudunk róluk.

Ha azt mondjuk, hogy amolyan „ismerd meg hazádat”-mozgalom indult most Vitray Tamás irányításával, számolhatatlan — főiskolás, tudós, tévés — kalauz közreműködésével, alighanem a műsor célját, lényegét fogalmaznánk. Ami a látott első rész, Nyírbátor és Sopron bemutatása után még „kikíváncsok” az induló sorozatról, már az ismerkedés és az ötlet megvalósításának módjá-

val kapcsolatos. Igaz, ez az ötlet csak annyiban új, amennyiben most nem Budapest kerületeiről, a Jó estét, Magyarországi! című műsorban látott üzemekről-városokról-falvakról, hanem a középvárosokról van szó. Nem új maga a vetélkedő-forma sem, bár a mostani változat sok érdekességet rejt.

A főiskolás „riporterek” ugyanis — a televíziósok számdéka legalább ez volt — belátásuk szerint válogathattak, mit és hogyan mondanak, mutatnak meg egy-egy városról. A nézők előtt tehát külön érdekessége lehet a műsornak: a hetekig kutató, helyszínen ismerkedő fiatalok mit látnak fontosnak vagy elhanyagolhatónak, friss szemmel fölfedezik-e, amire talán a helybeliek sem figyeltek eddig, hogyan tudnak szelektálni, van-e érzékük a jellemző és az esetleges szétválasztáshoz stb. És még valami: a helyszíni közvetítések azért olyan kedveltek, mert alkalmat adnak spontán, természetesen megnyilatkozásokra, amelyek révén különféle embereket, egyéni- ségeket, új arcokat ismerhet meg a néző.

A Hazai esték első adása teljesítette fő feladatát: Sopron és Nyírbátort megismertük, vagy kiegészítettük eddigi tudásunkat. És ebben a főiskolások témaválasztásai is segítségünkre voltak. Az előbb említett, a műsor jellegéből adódó lehetőségeket viszont csak részben sikerült kihasználni az első részt ké-

szítő kollektíva tagjainak. Néha úgy éreztük, túlon túl felkészültek a pécsi, illetve a nyíregyházi diákok a ka- lauzolásra. Ötven éve szolgáló, betéve tudott mondókájukat unalmas egyhangúsággal pörgető idegenvezetőkhez hasonlítottak némelykor, és ezt csak akkor fájlaltuk igazán, amikor valamelyiküket sikerült kiközlenteni, kényszeríteni az önállóságra, leleményességre. Még olyan áron is, ha így a műsort szintén zöklének tartották. A fiatalok — a következő adások szereplői — az idős mesterekből vehetnének példát, akiknek sikerült olyan- nak bemutatkozni, amilyenek. Önmagukat adták — a legerdekesebb, igazi televíziós percekét ajándékozták a nézőknek. Aztán: nem lenne baj az sem, ha a hatalmas tévés apparátus jobban „lát- hatóvá tenné magát”, hogy érezhetnénk a roppant munkát, amit a műsor igényel: lehetnének kevésbé „megren- dezettek” a miniatűr inter- júk. Nem feltétlenül szükség- ges például, hogy a műtörté- néssz falak mögé bújjon, amíg sorra kerül, hogy aztán ki- lépve, „véletlenül”, éppen egy főiskolás riporterrel talál- kozzon össze. Egy szó, mint száz: szeretnénk, ha ezután a televíziózás felnőttjeinek tekintene bennünket ennek az értekes, minden biznnyal nagy közönséget vonzó mű- sornak valamennyi alkotója, úgy, ahogy Vitray Tamás, a műsor vezetője tette — már most, az elején.

S. E.

A mártírookra emlékeztek

A II. világháború idején a bergen-belsen náci koncentrációs táborban a fasizmus áldozataul esett mártírokra emlékeztek vasárnap délelőtt Budapest. A Wesselényi utcai Hősök templomában dr. Dér István főrabbi mondott

beszédet. A kegyeletes ün- nepesség befejezéséeként a Ná- cizmus Üldözöttei Bizottsága és a volt bajtársak nevében koszorút helyeztek el a ber- gen-belsen mártírok emlé- táblájánál.

Közlekedési balesetek

Anyja személygépkocsiját vezette este, Kiszombor és Ferencszállás között Priskin Ilona, Szeged, Dugonics tér 2. szám alatti lakos — a rendőrség megállapítása szerint nem a látási viszonyoknak megfelelő sebessé- gel. Az út jobb oldalán nekijáhtott egy kivilágított, és prizmával ellátott lakóko- csinak, majd a gépjárművel áttért a menetirány szerinti bal oldalra, és összekocant egy szembe jövő teherautó- val. Az összeütközés követ- keztében súlyos sérülést szenvedett a kocsiiban utazó Priskin Gusztávné, könnye- ben megseült még két uta- sa. A személygépkocsiban keletkezett kár mintegy 50 ezer forint. Az ügyben a

rendőrség folytatja a vizsgá- latot.

Szegeden, a Tanácsköztár- saság útja és a Deák Fe- renc utca kereszteződésében motorkerékpárral közleke- dett Sántha Árpád Szeged, Szőregi út 1. szám alatti la- kos, és összeütközött egy személygépkocsival. A moto- ros súlyos sérüléseket szen- vedett. A baleset körülmé- nyeinek kivizsgálására a vizsgálat folyik.

Álló autóbusz mögött ki- lépve akart áthaladni az út- testen Mihálytelek és Szeged között Kalmár Józsefné, Mi- hálytelek, Szerűskert utca 9. szám alatti lakos. Egy sze- mélygépkocsi elütötte. Kal- márné súlyos sérülést szen- vedett.